

BYSTRICKÝ MATIČIAR

INFORMAČNÝ BULLETIN MIESTNEHO ODBORU MATICE SLOVENSKEJ NA BYSTRICKE

Po roku

Presne pred rokom sme pre našich členov i priznivcov pripravili prvé číslo nášho periodika. Povedali sme, že jeho hlavnou úlohou je informovať, čo sme chceli urobiť a urobili či neurobili, pochváliť toho, kto nám pri našej práci pomáhal radou, svojou prácou, hmotne i finančne. Matica je pamäťou národa. Aj náš *matičiar* bude pamäťou, svedkom našej činnosti. V obci, ale i v archíve Matice slovenskej, kde sa archivujú počiny všetkých miestnych odborov, teda všetkých matičiarov. Nuž obzrime sa za uplynulým rokom.

Vianoce 2004 s Maticou slovenskou

Poletujúce snehové vločky, rozsvietený vianočný stromček vo vestibule obecného úradu, navodzovali vianočnú náladu návštevníkom podujatia.

Na poslednú adventnú nedeľu 19.12.2004, pripravili Miestny odbor Matice slovenskej, folklórna skupina, Klub mladých matičiarov a samospráva obce kultúrne podujatie „Vianoce 2004 s Maticou slovenskou“.

Oproti predchádzajúcim rokom, keď prevažovala recitácia poézie a prózy v dielach slovenských autorov, v tomto roku bolo ťažisko programu v domácej tradícii, v prezentácii vianočných zvykov na Bystricike spred desaťročí, ktoré postupne zanikali a zanikajú. Dnes sú pripomenutím starším a novinkou pre mladú generáciu. Scenár, ktorý pripravil a sprievodným slovom sprevádzal Ivan Matuľa, predviedla folklórna skupina.

Vianočnú poéziu Milana Rúfusa recitovali členovia Klubu mladých matičiarov. Prvýkrát naživo si mohli účastníci vypočuť koledy za sprievodu gájd, písňaly, drumble a fujary v podaní známeho výrobcu ľudových nástrojov, Lubomíra Páričku. Celý program dramaturgicky a režijne pripravila pani Želmíra Húšťavová.

Plná sála divákov, ktorí sedeli pri slávnostne prestretých stoloch, nešetrila potleskom, či slovami uznania na adresu účinkujúcich. Dôvod spokojnosti, ba až nadšenia, dobre vystihujú slová v príhovore host'a-riaditeľa členského ústredia Matice slovenskej Mgr. D. Zemančíka: „Na málo obciach sa stáva to, čo sa dneská odohralo tu, na Bystricike. Videl som všetky generácie celej obce, ktoré sa zapojili do tohoto krásneho programu. Pripadá mi to skutočne tak, ako by to na Vianoce malo byť. Všetky generácie, srdce vedľa srdca, v príjemnej atmosfére vysoko kultúrne vyspelých občanov tu vytvorili neopakovateľnú predvianočnú pohodu“.

Uspokojenie nad celým podujatím vyjadřila pani Húšťavová slovami: „Kým žijú ľudia na svete, ktorí recitujú, spievajú, hrajú na hudobných nástrojoch a toto chcú odovzdávať iným ľuďom, majú z toho radosť a keď existujú ľudia, ktorí chcú počúvať a tiež majú z toho radosť, tak je to dobré.“ Účastníci podujatia jedni i druhí potvrdili, že na Bystricike takíto ľudia žijú, a že Vianoce sú sviatkami, ktoré dokážu zotrieť rôzne vzájomné protirečenia medzi ľuďmi

Že tomu tak bude i v budúcnosti svedčí záujem mladých ľudí o členstvo v Matici slovenskej. Za veľkého potlesku odovzdal Mgr D. Zemančík preukazy ďalším novým mladým členom. Sú to: Rastislav Košút poslucháč Žilinskej univerzity, Dáša Knošková poslucháčka Univerzity Komenského, Jana Lajčiaková poslucháčka Univerzity Mateja Bella, Zuzana Thomková študentka gymnázia V. P. Tótha, Miroslava Kováčová, Milan Kirn, Milan Matejovský.

Aj ruky vedia spievať

MOMS už 15 rokov pripravuje pre občanov obce rôzne kultúrne podujatia. Doteraz to boli prezentácie tvorby **ducha**, literárno dramatické pásma, prednes poézie a prózy, folklór, spev, besedy so spisovateľmi, so snahou, aby každé ďalšie malo niečo nové. Pretože poslaním Matice slovenskej je aj vyhľadávanie a prezentovanie majstrov **šikovných rúk** a ich tvorbu, tentoraz (6.3.) pripravil výstavu prác svojej členky pani Zdenky Matuľovej pod názvom „Aj ruky vedia spievať“.

Manželia Matuľovi sú na Bystricike známi a unávaní činovníci v kultúrnej oblasti. Ivan Matuľa bol dlhé roky výborným hercom tunajšieho ochotníckeho súboru, držiteľ ocenení z rôznych súťaží. Recitátor a spevák folklórnej skupiny. Pamätník života obce nielen zo svojich skúseností, ale aj rodičov a starých rodičov. Milovník prírody, jeden zo staviteľov chatky mladých Pod skalou na Bystrických holiach. Aj v súčasnosti aktívny účastník všetkých kultúrnych podujatí nielen MOMS, ale aj obce.

Manželka Zdenka účinkuje spolu s manželom. Predstavuje sa predovšetkým spevom, sólovým, v dvojici s manželom, ako členka folklórnej skupiny i spevokolu. Spev, lyriku, krásu má vo svojom srdci, vo svojom vnútri. Navonok ho nepodáva iba hlasom, ale cítiť to i z tvorby jej rúk, obrazov, výšiviek, čipiek, pletených výrobkov. Z toho vyplynul aj názov výstavy.

Dcéra Ing. Ivana M. predsedníčka dozorného výbor MOMS pokračuje v rodinnej tradícii s výnimkou ručných prác.

Vernisáž výstavy otvorila zvučka Matice slovenskej. Báseň Pavla Koyša „O ľudovej kráse“ zarecitovala M. Rumanová, pieseň „Vretienko mi padá“ M. Kováčová, fujarové variácie Ľ.Párička, ľudové piesne folklórna skupina. V otváracom príhovore predseda MOMS pripomenul mená tých, ktorí pred 15. rokmi stáli pri zrode miestneho odboru, aktivity, súčasný stav i zámery, napr. v tomto roku zorganizovať Matičný deň. Poukázal tiež na aktívnu činnosť Klubu mladých maticiarov.

Výrobky s veľkým citom naaranžovala Ing. E. Bieliková. Výrobky zaplnili celý priestor veľkej sály obecného úradu. Pretože ide o nové podujatie treba vyzdvihnúť odvahu vystavovateľky. Psychicky veľmi zle na ňu zapôsobili dedinské klebety typu: „ide sa pretfčať“ aj priame požiadavky na neuskutočnenie výstavy zo strany inej organizácie, tesne pred jej inštaláciou. Najlepšiu odpoveď dali návštevníci. Ich neočakávane veľký počet a pozornosť, s akou si prezerali vystavené veci. Obdivovali množstvo výrobkov a rôznorodosť techník. Oceňovali kvalitu, precíznosť, pestrosť a fantáziu. Niektorým sa páčili živé obrázky dreveníc, ročných období, iným štrikované obrusy. Aspoň stručné zápisy v kronike: Zdenka krásne..., veľmi milé..., veľmi krásna výstava... „Je to môj najväčší koníček a duševný relax,“ hovorí tvorkyňa..

Sponzori podujatia: J.Košút zapožičanie drevených pomôcok, finančne: F. Výrostko herec SKM a režisér miestneho divadelného súboru, divadelný súbor, M.Zajesenský a „Pizzería“.

Videozáznam a fotografie vyhotovil p. Pavol Slavkovský, výstavný priestor poskytla obec.

Pánboh zaplať všetkým, ktorí nám pomáhajú! A tvorkyňi ešte veľa nápadov a dobré oči!

Vzťah ku knihám v ňom zostal

90 rokov je požehnaný vek. Je vzácnosťou dosiahnuť tento vek v sviežej duševnej kondícii, pri výbornej pamäti. Spomienky takéhoto človeka sú nenahrdiviteľným zdrojom poznania minulosti.

Jozef Daruľa Zlúček z Bystričky pri Martine je takouto osobou. Narodil sa 25.3.1915. Priblížme si ho výberom z jeho spomienok:

„Narodil som sa tu, v tomto dome. Postavili ho ešte moji starí rodičia. Do školy som chodil 5 rokov na Bystričke, potom do meštianky v meste (Martine). Do meštianky sa už nemuselo chodiť, kto mal aké možnosti. Po skončení meštianky už som ostal doma na gazdovstve. Štyri kravy boli, býk na predaj, ošípané, 4-5 sa predalo, 2 na domácu potrebu, pár koní, hydina...“

D. L.: „Vidím, že ste obklopení novinami, časopismi, knihami, stále veľa čítate. Odkedy máte tento vzťah ku knihe, ku kultúre vôbec?“

„Od samého prvu, ako som sa naučil čítať. Neskôr, od čias mládenectva sme hrávali divadlo. Každý rok jedno, alebo aj dve sa hrali. Na celoslovenských divadelných závodách v Martine sme vyhrali druhú cenu. Hrali sme v Národnom dome a tam nás aj vyfotili.“

„Ako som sa dostal k práci v Matici? Keď sa spravilo družstvo, kravy zobrali, na deň bolo desať korún, deti rástli, bolo treba z niečoho žiť. S kamarátom sme sa išli pýtať do roboty do Neografie. Vtedy ešte bola Matica a Neografia jedno. Vzali ma do vydavateľstva. Bol som potom skladníkom, expedientom a nakoniec celý archív vydavateľstva Osvety –keď sa oddelilo od Matice- som mal na starosti.“

Na smutné udalosti v Matici spomína:

„Keď sa komunisti potrebovali prezentovať, tak tie presklené miestnosti na rohu budovy, tam bol archív, kázali vypratať. Vedenie ich chcelo obmäkčiť, aby to nelikvidovali. Dostal som príkaz pripraviť knihy slovenských spisovateľov: Hviezdoslav, Kukučín, Kalinčiak... pôvodne brožované. Za dva dni bolo všetko poviazané v koženej väzbe! Hádam aj šesťdesiat kníh to bolo! A to sa darovalo, aby bolo porozumenia, aby archív ostal. Páni knihy zobrali, ale archív zrušili.“

Práca s knihami, v Matici, neskôr v Osvete ho bavila, bol to jeho život. V roku 1960 ho JRD z Osvety stiahlo, musel túto prácu zanechať. Tak potom až do dôchodku robil na družstve. Ale vzťah ku kultúre, ku knihám, v ňom zostal. Preto hneď po obnovení členskej základne, spolu s manželkou a ďalšími bol spoluzakladateľom MOMS a aktívne sa zapojili do činnosti. Aj teraz, napriek pripútaniu na invalidný vozík, nahrávaním svojich spomienok chce svoje životné skúsenosti, starý život v dedine, činnosť v Matici slovenskej,

odovzdať novej generácii. Ako vzácnu pamiatku opatruje krásnu vykladanú palicu ktorú priniesol z Ruska starý otec, keď tam bol ako olejkár.

Nuž jasnú myseľ a stály optimizmus do storočnice!

Spolupráca so zahraničnými Slovákami :Naša návšteva v Báčskej Palanke

Náš prvý kontakt so Slovákami žijúcimi v Báčskej Palanke (ďalej BP) bol v r. 2004, keď sa na pozvanie Matice slovenskej zúčastnili Matičného svetového festivalu slovenskej mládeže v Žiline. Po dohode s organizátormi prišli odohrať na Bystričku divadelné predstavenie Hluchý telefón. Začiatkom roka 2005 prišiel na obecný úrad e-mail, v ktorom MOMS v BP pozýva divadelný súbor „Pišinger“ odohrať divadelné predstavenia. Pozvanie bolo prijaté a začali sa prípravy na cestu. Najväčší problém bol zabezpečenie dopravy do BP a späť. Autobus poskytlo SKD a cesta bola zaplatená sponzorom Ing. Jozefom Turekom.

Z Bystričky sme odcestovali v stredu 1.6. o 22. hodine. Maďarské hranice sme prekročili o polnoci, prešli sme nočnou Budapešťou a na srbské hranice sme dorazili o 8. hod.

Cestou do BP sme sa zastavili v Laliči. Niektorí tu už boli po druhý krát a chceli si oživiť svoje pekné spomienky. Tak som sa dostala do slovenskej základnej školy, kde ma milo prekvapila výzdoba chodieb. Na stenách boli slovenské básničky, výtvary žiakov a obrazy slovenských dejateľov.

Do BP sme prišli o 13. hod. BP má asi 30 000 obyvateľov z toho vyše 1200 Slovákov, väčšina z nich sú evanjelici, farárom je Michal Kollár. Slovenčina sa vyučuje na všetkých školách fakultatívne. Učiteľkami slovenčiny sú p. Elena Hložanová a p. Mária Šulcová. V roku 1991 bol obnovený Miestny odbor Matice slovenskej. V r.1998 Slováci dostali od štátu Slovenský dom (ďalej SD). Tu sa organizujú kultúrno-umelecké programy, literárne večierky, bibliotéka, slov. zábavy. Najaktívnejšia je divadelná odbočka, v ktorej sa pracuje s deťmi a mládežou. V blízkosti SD sa nachádza slovenský evanjelický kostol.

Po príchode nás privítal predseda MOMS p. Branislav Slivka a p. Elena Hložanová, vedúca divadelnej odbočky. Previedli nás budovou, porozprávali niečo zo svojej histórie a pozvali k slávnostnému obedu.

Pred obedom sme odovzdali dary. Za divadelný súbor p. Zajasenský. Knihy za MS v Martine, MOMS na Bystričke a starostu Bystričky spolu s videokazetou podujatí MOMS na Bystričke, odovzdala členka výboru MOMS p. Viera Zímelová. Najstarší účastník predniesol modlitbu, po ktorej sme sa pustili do chutného obeda.

Poobede si pre nás prišli domáci a ubytovali nás vo svojich rodinách. Cítili sme sa ako doma, pretože ľudia boli veľmi milí a všade znela čistá slovenčina. O 18. hod. sme sa opäť stretli v SD a začali prípravy na predstavenie. Uviedli sme hru slovinského autora Vinka Moderdorfera „Mama umrela dvakrát“, v réžii Františka Výrostka. V zaplnenej sále ocenili diváci hru veľkým potleskom. Po predstavení bolo pre nás pripravené príjemné posedenie.

Druhý deň sme mali voľno až do 14. hod. Využili sme ho na oboznámenie sa s okolím, navštívili sme centrum mesta, nábregie Dunaja; každý podľa svojho výberu. O 14. hod. sme odchádzali do Nového Sadu, kde sme navštívili Petrovaradinskú pevnosť. V minulosti slúžila ako vojenská pevnosť proti tureckým nájazdom. Prestiera sa na 112 ha a mohla prijať až 12 000 vojakov.

Večer sme hrali predstavenie v Kysáci. Tu sme boli takisto veľmi milo prijatí. Po odohraní sme sa presunuli na miestne futbalové ihrisko, kde nám bola podaná večera. Celý večer sa za doprovodu harmoniky spievali slovenské pesničky. Zaujmal ma výrok: „ak Slováka na Slovensku vie 100 pesničiek, tu ich vie 200“. Z Kysáča sme odchádzali o 1:00 hod.

Tretí deň bol venovaný spoločnej prechádzke po BP. Počas tohoto príjemného dňa, boli príležitosti na úprimné rozhovory. Veľa z týchto ľudí študovalo na Slovensku a majú naň pekné spomienky.

Naopak, smutné boli spomienky na vojnu a bombardovanie. Na poznámku, že tu, mimo Slovenska si slovenskosť viac vážia, ako mnohí u nás, padla odpoveď: „človek si uvedomí čo má, až keď to stratí“.

S hosťiteľmi v BP sme sa rozlúčili v Slovenskom dome. Poďakovali sme sa im za krásne prijatie a mnohí odchádzali so slzami v očiach a sľubom, že sa ešte uvidíme.

Naše posledné predstavenie sme odohrali v Laliči. Večer nás čakalo veľmi príjemné posedenie, kedy sme urobili aj rozhovor do slovenského týždenníka „Hlas ľudu“. V sále vládla príjemná atmosféra a keď o 3:00 ráno nastal čas lúčenia, všetkým nám bolo ľúto, že od týchto milých ľudí odchádzame.

Cesta späť na Slovensko ubehla rýchlo. Všetci sme boli plní dojmov z uplynulých dní.

Verím, že sme Bystričke neurobili hanbu, že sa ešte stretneme a priateľstvo bude pokračovať.

Dušana Lajčiaková

PRI PRAMENI NÁŠHO NÁRODA

Nikdy predtým nebola Bystrička **centrom** národnej kultúry. 30 júla 2005 sa ním stala! Pri príležitosti vzniku Matice slovenskej, stretli sa tu významné osobnosti na zasadnutí výboru a dozorného výboru Matice slovenskej, športovci na matičnom futbalovom turnaji, priaznivci i nepriaznivci MS na scénických programoch i ľudovej veselici. Sen predsedu MO MS Dušana Lajčiaka usporiadať celoštátne oslavy MS práve tu, pod krásnym heslom, bol skutočnosťou.

Prečo práve na Bystričke? Čím presviedčal?

Keď v 60. rokoch 19. Storočia bol martinský evanjelický zbor strediskom národných snažení, bola pri tom aj Bystrička, pretože bola tak ako je tomu aj dnes, fíliou t. j. časťou martinského zboru.

Za účinkovania Jozefa Horvátha, ktorý bol farárom v r.1839-1906 sa evanjelická fara stala strediskom cirkevného a národného života. Tu sa organizovali slovenskí dobrovoľníci v r. 1848-49 tu sa robili prípravy na Memorandové zhromaždenie, založenie Matice slovenskej, otvorenie slovenského evanjelického gymnázia. Sem sa nast'ahoval dr. Karol Kuzmány, aby spolu so Štefanom Moyzesom spojili katolíkov i evanjelikov v úsilí o zachovanie a všestranné rozvinutie slovenského národa. Bystričania boli pri tom. V archíve zboru sa nachádza „zápisnica zo 7. brezna roku1860“, kde boli volení presbyteri zboru. Medzi menami sú aj Bystričania: Ján Matuľa, Ján Daruľa, Ján Ševrla, Ďord' Lehotský-učiteľ na Bystričke, Ján Korbel'-Mrvina ...

A tak občania Bystričky oddávna žili na vysokej národnej a kultúrnej úrovni. Hrávali divadlá (na celoslovenských závodoch v Martine obsadili 2. miesto), recitovalo sa, spievalo, čítalo. Bystričku si obľúbil aj 1. československý prezident T. G. Masaryk a celá jeho rodina. Dcéra Alica venovala na výstavbu novej školy dve tretiny financií s tým, že škola sa mala stať *vzorom slovenskej školy*. „Ber fakľu, začínaj svetlá, nech sa zem v nebo premení“. Taký odkaz Janka Kráľa mala škola v svojom poslaní. Tento odkaz bol pretavený do odchovancov. Zachovávajú tradície vo folklórnej skupine, hrajú vynikajúce divadlo, recitujú, pripravujú kultúrne podujatia , knižnica je hodnotená medzi najlepšími v okrese. Samozrejme, vedľa sa aj zabávať, je tu hudobná skupina, mladí poriadajú diskotéky. Športujú. Cez turistiku poznávajú Slovensko. Ako fília martinského evanjelického zboru najmä po príchode p. farára J. B. Hroboňa má pravidelné Služby božie. Vo všetkých týchto oblastiach pôsobia aj matičiari, v niektorých menej, v niektorých viac, niektoré sú výlučne matičnou záležitosťou. A organizujú! Už 15. rokov po obnovení spolkovéj činnosti MS!

Samospráva obce tieto činnosti podporuje nielen morálne, ale aj finančne. Aj v prípade schválenia slávností, bola podpora prísľúbená.

Vedenie Matice rozhodlo: 1. časť osláv vzniku Matice slovenskej sa bude konať po prvýkrát mimo Martina, na Bystričke! *Pri prameni (pramienku) národa!*

Mnohí sa činili

Uvedomili si všetci občania čo to obnáša? Dôstojnú miestnosť na rokovanie 40 členov výboru. Zabezpečenie jedla a občerstvenia. Ubytovanie. Futbalový štadión a organizáciu futbalového turnaja.

Pripraviť scenár a účinkujúcich programu. Sálu. Hudbu. Zdá sa že všetci tí, čo vedeli koľko je to organizačnej roboty, áno. Starosta obce, poslanci obecného zastupiteľstva, predseda MO MS, majiteľka penziónu, vedenie futbalového oddielu. A samozrejme členovia a priaznivci MS.

Všetci, ktorých sa to týkalo, sa zapojili do prípravy a samotnej činnosti veľmi zodpovedne.

Futbalisti nielenže pripravili štadión, uvarili guláš, riadili celý turnaj, navyše zostavili mužstvo seniorov ktoré o matičný pohár statočne bojovalo. Na ihrisku mohli diváci znova vidieť vynikajúcich bystričských futbalistov. Turnaj odohrali: Ján Pujdes st., Jožo Rechterík, Tóno Nováčik, Jano Rechterík, Maroš Košút, Ivan Buocik, Roman Kusý, Štefan Mičian... Na čele s kapitánom Jánom Kubaľom.

V budove obecného úradu členov výboru chlebom a soľou privítali Janka Lačiaková, Tomáš Záborský v krojoch, kronikárka Dušana Lajčiaková. V svadobnej sieni starosta Kamil Belán zástupkyňa Z. Maršalová, poslanci Ing. Dušan Lajčiak-zároveň predseda MOMS, Ivan Marko, Jozef Košút, Ing. Martin Štric. Prevádzku bufetu zabezpečili mladí matičiari. Rasťo Košút , Milan Kirn, Peter Marko...

Skvelú večeru pripravili kuchárky pp. Kubíková, Debnárová, obsluhu p. Sireková.

Dôležité bolo predstaviť hosťom obec, jej zvyky, históriu, kultúru. Nielen hosťom, no pripomenúť toto aj domácim. Kto môže zostaviť lepší scenár ako Želka Húšťavová?! A keď ju ešte doplní Ivan Matuľa? A realizátori?

Stopercentne sa možno spoľahnúť na členky a členov folklórnej skupiny. Recitátorky a recitátori všetko študenti, majú prázdniny. A čo náš majster rúk , interpret na ľudové nástroje, spevák Ľubko Párička? Neuveriteľné, všetci boli ochotní! Ľubo dokonca predviedol svoj nový nástroj, fujaru-trombitu. Navyše pripravil výstavku svojich výrobkov. Program „Vítajte na Bystričke“ bol pripravený.

Čo na to predstavitelia Matice slovenskej?

Prvý podpredseda MS Igor Kovačovič zacitoval slová 1. predsedu MS Štefana Moyzesa, že každému národu je uložená povinnosť zbierať a chrániť kultúrne dedičstvo, zveľaďovať ho a ďalej rozširovať. Konštatoval, že Bystričania to robia. Poďakoval za organizáciu, účinkujúcim v programe. „za krásne slová, ľubozvučné piesne, milé úsmevy“ a vyzval predsedu MS na odovzdanie ocenení.

Za veľkého potlesku predseda MS Jozef Markuš odovzdal pamätné medaily MS jubilantom Jozefovi Daruľovi-Zlúček (prevzala dcéra Zdenka), Ivanovi Matuľovi. Potlesk prerástol do ovácií keď odovzdával medailu Želmíre Húšťavovej. Gratulujeme! Odovzdal dar Matice Slovenskej aj starostovi obce.

Pieseň Ivana Matuľu „...slovenské mamičky, spievajte...učte...deti slovenské pesničky...“ rozospievala naplnenú sálu a mnohým sa tislí slzy do očí.

Po programe domácich sa diváci pobavili na TURČIANSKOM REPETE s Jánom Šestákom. Zábava tým nekončila. Hostia i domáci sa potom zabávali pri domácej hudbe NÁVRAT do neskorých nočných hodín.

Občania mali na všetky podujatia vstup voľný.

Stretnutia

„Otec“ a syn:

Vzájomná predstavenie sa počas veslice pri rozospievanom stole:

„Žingor.“

„Šimonovič. V seriáli Povstalecká história som hral Partizánskeho veliteľa. Mal meno Bradáč. Ale autor scenára mi povedal, že v skutočnosti ide o významného povstaleckého organizátora a veliteľa Viliama Žingora. Len jeho pravé meno sa v seriáli nedoporučovalo zverejňovať. Nie ste náhodou nejaký jeho príbuzný?“

„Som jeho syn.“

Boli rôzne stretnutia, rôzne rozhovory. Stretli sa ľudia s ľuďmi, mali si čo povedať.

PodĎakovanie si zaslúžia

Popri pp. Štefánkovi, Košútovi, Markovi, všetci organiátori futbalového turnaja, a mužstvo seniorov Slovana Bystrička.

Účinkujúci v scénickom programe: Ž. Húšťavová- scenár, súrodenci Brišovci, V. Debnárová, D. Lajčiaková, J. Lajčiaková, S.Rajčanová, Z. Thomková, T. Záborský

Folklórna skupina: V. Zímel'ová vedúca, J. Blaho harmonika, M. Baričiaková, S. Baričiaková, V. Buocik, A. Buociková, A. Kankovská, Ing. D. Lajčiak, I. Matuľová, Z. Matuľová, E. Rechteríková, D. Žingor , D. Zemančík za pomoc pri nácviku

Sólisti: I. Matuľa (aj časť scenára), J. Buocik, hudobná skupina „Návrat“

Ochotné ženy, ktoré upiekli vynikajúce dobroty, určené pôvodne pre členov výboru, aj keď zámer celkom nevyšiel.

Majitelia a a obsluha PIZZÉRIE a penziónu ESO

Vedúca predajne JEDNOTA

Všetci v článku menovaní i nemenovaní, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k zdarnému priebehu matičných dní „Návratu k prameňom“.

Vďaka patrí sponzorom: Tlačiarňam Neografia, Vydavateľstvu Matice slovenskej, Slovenským národným novinám. Vďaka všetkým tým, ktorí dobrovoľným vstupným v úhrnej hodnote 1500 Sk prispeli na hudbu.

O matičnej sobote napísali:

PRI PRAMENI NÁRODA

Prelom júla a augusta opäť v Martine patrilo výraznejšie našej najstaršej kultúrnej ustanovizni, keď sa priamo v meste i jeho najbližšom okolí uskutočnilo viacero podujatí v rámci Matičných dní, ktoré sa tradične sústreďujú okolo 4. augusta-pamätného dňa Matice slovenskej.

Vsobotu sa všetko začalo futbalovým turnajom seniorov na Bystričke, nasledovalo pracovné zasadnutie Výboru MS a večer vyvrcholil scénickým programom a ľudovou veselnicou...-avm-

ZASADAL VÝBOR MATICE SLOVENSKEJ

Na svojom riadnom zasadnutí sa v Bystričke zišiel 30.-31. júla 2005 výbor MS pod vedením svojho predsedu Jozefa Markuša.

Na pôde Bystričky bol výbor milo prijatý starostom obce Kamilom Beláňom, predsedom MO MS Dušanom Lajčiakom, poslancami OÚ, občanmi. MO MS pripravil celovečerný národno-duchovný program spevákov, recitátorov, najmä mládeže obce, čo výbor MS osobitne oceňuje, ktorý pripravila Želmíra Húšťavová. Predseda MS vyznamenal pamätnými medailami Jozefa Daruľu Zlúček, Želmíru Húšťavovú, Ivana Matuľu, zaslúžilých matičiarov o kultúrny a spoločenský život v obci pri príležitosti 15. výročia obnovenia MS v obci, ktorá je úzko spätá aj s okolnosťami pri zakladaní MS 4. 8. 1863.....

Stanislav Bajaník hovorca MS

Bystričskí matičiari ďakujú za príležitosť, návštevu Bystričky a slová uznania. Do skorého videnia!

Pochovávanie basy, stávanie mája, Turčianske slávnosti folklóru, oslavy SNP...

Sú podujatia, pre ktoré pripravila a ncvičila, program folkórna skupina, pôsobiaca relatívne samostatne. Avšak takmer všetci jej členovia sú matičiari. Preto nemôžeme ich činnosť obísť a nezachytiť ju. Vystúpenia v skanzene, na TSF, v obci sú kvalite pripravené, nacvičené aj v spolupráci s p. Monikou Barabášovou, organizátorkou TSF, majú za cieľ vyhľadávať, prezentovať a rozširovať pôvodnú kultúru. Túto činnosť vysoko ocenil Ing. Viliam Gruska, známy odborník v oblasti ľudovej kultúry.

Národný výstup na Kriváň

Po vlnajšom úspešnom výstupe mladých, v tomto roku na vrchol Kriváňa vystúpil 13.8.2005 iba predseda MO MS Ing. Dušan Lajčiak. Vynikajúca viditeľnosť umožnila výhľady, ktoré bývajú iba zriedka. Štúrovci určili Kriváň za národný vrch Slovákov oprávnene.

Krajský snem Matice slovenskej

Dňa 19.11.2005 sa v Žiline uskutočnil krajský snem Matice slovenskej. Delegátom krajského snemu bol aj predseda nášho MO MS Ing. Dušan Lajčiak. Vedenie Matice slovenskej zastupoval správca MS PhDr. M. Bielik, riaditeľ členského ústredia MS Mgr. D. Zemančík a predseda DV MS Ing. Jozef Lukáč.

Po kultúrnom programe, v ktorom vystúpila ženská spevácka skupina, heligonkári a fujarista, pozdravil rokovanie zástupca primátora mesta Žilina, za Úniu žien Slovenska krajská predsedníčka a za evanjelickú cirkev mladá miestna farárka ECAV. Predtým pôsobila v Komárne a na základe vlastnej skúsenosti hovorila o postavení Slovákov v tomto meste a rôznych metódach vplyvania na nich, napr. cez kultúrne podujatia (prichádzajú populárni herci, speváci... z Budapešti, mestské zastupiteľstvo nedovolilo nainštalovať sochu sv. Cyrila a Metoda ani na priechelie Domu Matice slovenskej, žiaci maďarských škôl majú rôzne výhody...) tak, že dochádza k ich postupnej asimilácii. Vyjadrila presvedčenie, že Matica bude naďalej obhajovať a prezentovať našu národnú kultúru.

V diskusii si účastníci vymenili skúsenosti zo svojej činnosti.

Vo voľbách bol za predsedu krajskej rady zvolený Judr. Jozef Michtalík MO MS Veľké Rovné. Do krajskej rady boli zvolení zástupcovia okresov Žilinského kraja, medzi nimi aj Ing. Dušan Lajčiak, predseda nášho MO MS. Jeho doterajšia matičná činnosť bola ocenená medailou Domu Matice slovenskej.

KLUB MLADÝCH MATIČIAROV

Valentínska diskotéka a stolnotenisový turnaj

Klub mladých matičiarov začal rok 2005 veľmi aktívne. Usporiadal Valentínsku diskotéku a Veľkonočný stolno-tenisový turnaj pre neregistrovaných hráčov.

Vo veľkej sále obecného úradu bojovala o víťazstvo celá tridsiatka neregistrovaných hráčov. Stolný tenis má na Bystričke dlhú trdiciu, oddiel hral okresnú súťaž, boli tu dobrí tenisti. V KMM sa rozhodli obnoviť tradíciu.

Vysoká účasť potvrdila, že o tento šport je v obci stále záujem, či už hráčov, alebo divákov. Umiestnenie v jednotlivých kategóriách:

- Ženy: 1. Kostovčáková Martina, 2. Glejteková Zuzana, 3. Lučanská Eliška, 4. Veterníková Silvia
- Muži: 1. Torma Michal, 2. Ruman Jaroslav, 3. Kostovčák Vladimír
- Juniori: 1. Veterník Miroslav, 2. Mišún Dušan ml., 3. Kotrády Filip
- Žiaci: 1. Macák Michal, 2. Šimun Matej

Účastníci vysoko ocenili prípravu a organizáciu podujatia. Mladí matičiari získali ďalšie organizačné skúsenosti. Občania sa presvedčili že sa vedia nielen zabávať, ale aj tvoriť a že sú dôstojnými nástupcami staršej generácie..

Spoluorganizácia

Ani jedno kultúrne podujatie sa dnes nezaobíde bez účasti mladých matičiarov. Okrem vlastných aktivít účinkujú, pomáhajú, tvoria, kde je to potrebné. Tak tomu bolo na všetkých podujatiach Matice slovenskej, aj iných spoločenských organizácií. Riaditeľka ZŠ na rokovaní obecného zastupiteľstva verejne ocenila pomoc, ktorú jej poskytli.

Posledné podujatie

MIESTNE ODBORY MATICE SLOVENSKEJ
NA BYSTRICKE A V MARTINE
OBEC BYSTRICKA

Vás pozývajú na kultúrne podujatie

Vianoce 2005 s Maticou slovenskou

Poézia, pekné slovo, spev, hudba a šálka voňavého čaju,
nech nám spríjemnia predvianočný čas.

V programe účinkujú:

Ľ. Briš, K. Brišová, M. Brišová, V. Buocik, V. Debnárová,
M. Klauďis, D. Lajčiaková, J. Lajčiaková, J. Nováčiková,
L. Pátek, S. Rajčanová, A. Rečtorík, M. Rumanová,
Z. Thomková, T. Záborský

Spev: M. Kováčová, Mgr. I. Vojtechová, Fujara-trombita, fujara, gajdy, spev: Ľ. Párička

Folklórna skupina Bystrička

18. decembra 2005 o 16. hod.

v sále Obecného úradu

*...spievam vám s láskou alo slza čistou
koledu k vianočnému stolu
jasličkovú zvest':*

*Pokoj, ach pokoj ľudom dobrej vôle
Ešte tu na zemi!*

Pavol Horov: Koleda

Záverom

Na konci roka sa zvykne bilancovať. Čo sa podarilo, čo nie. Možno povedať že domáce podujatia predčili očakávania. Nepodarilo sa zorganizovať poznávacie zájazdy na Štefánikovu mohylu na Bradle a návštevu múzea Ľudovíta Štúra v Modre. Finančne to vychádzalo na člena príliš veľa, takže keď mali ísť z rodiny viacerí, bolo to na rodinu veľa, autobus sa nepodarilo naplniť. Možno v tomto roku Ľudovíta Štúra sa nájdú sponzori, ktorí na zájazd prispejú.

Chceli by sme mať vlastnú miestnosť, s počítačom, internetom, hrami, kde by sme sa mohli schádzať, predovšetkým mladí, nacvičovať, kde by mohol byť umiestnený náš archív dokumentácia či matičná knižnica. Možno by sme sa mohli podieľať s niekým na užívaní.

Samozrejme nič nie je ideálne. Ako každá záujmová činnosť je náročná na čas. Nie každý ho má voľný v rovnakom termíne. Pri dospelých sú to práce v rodine, mladí majú povinnosti v štúdiu, pochopiteľne aj spústu iných záujmov a využitia času. Zdá sa však, že matičná myšlienka má na Slovensku pevné korene. A treba ju aj zo strany obce naďalej trvalo podporovať.

Všetkým členom a priaznivcom Matice slovenskej požehnané Vianoce plné lásky, pokoja, mieru!